

Surat ni Paulus Men Kopinduanna Bona Jama'at Na Kota KORINTUS

Tabea' *1:1-2*

¹ Yaku' i Paulus, poposuu' ni Kristus Yesus' gause pingkira'na Alaata'ala. Yaku' nuntulis surat kani'i ia tulungi utusta sa'angu' kaparasaya'an men i Timotius.

Bona jama'atna Alaata'ala men isian na kota Korintus ka' bona giigii' mianna Alaata'ala na libutan Akhaya.*

² Sulano kaporean ka' koratongan men ringkat na Alaata'ala Tamanta ka' i Tumpu Yesus Kristus surionmuu na tutuo'muu.

Basukuur na Alaata'ala *1:3-11*

³ Tontunde' a Alaata'ala, Tamana Tumpunta i Yesus Kristus. Ia a Tama men pore tuu' a noa-Na, ka' Alaata'ala men mantata'u noanta giigii'.

⁴ Ia a men mantata'u i kai na sanda' repaanmai pataka i kai momoko mantata'u mian men lolololong na biai' kaliangan repaan tia pantata'u men kai labot na Ko'ona.

⁵ Kai nongololongi repaan dodoa koi men ia lolongi i Kristus, ka' i kai uga' noko tata'u tuu' ni Kristus.

⁶ Kalu i kai mongololongi repaan, men koiya'a minsidakon i kuu kotata'u ka' salamats. Kalu i

* **1:1** Tun. 18:1

kai nitata'u, mbaka' men koiya'a minsidakon i kuu kotata'u, kada' i kuu mokotaan mongololongi repaan koi men kai lolongi.

⁷ Kai sinampang mongooskon ka' sian raranga'kon i kuu, gause kai inti'i se' kalu i kuu munsuri repaan koikoimo tii kai, mbaka' i kuu uga' bo poporampoton koikoimo tii kai.

⁸ Utu-utus! Kikira'mai kada' i kuu minginti'i repaan men kai lolongi na Poropinsi Asia. Repaan men kai lolongi iya'a mase marepa tuu', pataka i kai sianmo mongooskon se' daa dauga' tumuo'.*

⁹ Surionmai somo koi se' ni'ukum pate. Kasee men koiya'a nosida kada' daa i kai sian mongooskon wakamai, kasee kada' mongooskon Alaata'ala men momotuo'i mian lapus.

¹⁰ Alaata'ala iya'a a men nansalamatkonmo i kai na kosilaka'an balaki' men kolayaon iya'a, ka' uga' i Ia a men mansalamatkon i kai koini'i. Ka' tongko' i Ia a men ooskononmai bo pansalamatkon i kai na ilio komburi',

¹¹ gause i kuu tonsoop mangalawei i kai na sambayangmuu. Alaata'ala mingkira' mambarakaati i kai bookoi simbatna sambayangmuu bo ko'omai, kada' biai' a mian minginti'i basukuur na Alaata'ala.

Paulus nombolii sagiana

1:12-2:4

¹² Kai beles, gause noamai mompotuutuu' tutuo'mai na tano' balaki' kani'i, tontuko na poowawamai tii kuu, daa kai salankonmo tia noa men maloos ka' noa men pore men ringkat na Alaata'ala. Kai ningilimang men koiya'a taasi'po

* **1:8** Tun. 18:1

koi pinginti'ianna mian, kasee tia kaporean men ia rookon Alaata'ala.

¹³ Gause i kai tongko' muntulis bo ko'omuu upa men sidaonmuu basaon ka' men daa inti'ionmuu. Ka' ooskononku, sulano i kuu tuutuu' minginti'i i kai,

¹⁴ koi i kuu minginti'i men sambana na ko'omai, kada' na iliona i Tumpu Yesus, kuu bo kodaawankon i kai koi i kai uga' bo kodaawankon i kuu.

¹⁵ Gause nongooskon men koiya'a, mbaka' i yaku' isian sagia mbaripian koi pinduan mengelego'i i kuu, kada' i kuu koi pinduan mantausi barakaat na tatakangku.

¹⁶ Mbaripian isian sagia kada' tuuk kutung na ko'omuu, kasi bakaliuliu mae' na Makedonia, ka' tempo mule'kon yaku' tuuk na ko'omuu soosodo kada' i kuu sida mangalawei yaku' na rae'anku men mae' na Yudea.

¹⁷ Sagiangu iya'a, mbali' se' tongko' yaku' sagia men bakaisaak? Kabai sagiangu iya'a mbali' se' tongko' pingkira'ku susuung pataka i yaku' mangaan "Daa" ka' uga' mangaan "Sian?"

¹⁸ Alaata'ala men malolo' a men mompotuutuu' men taengku' se' toonmai na ko'omuu taasi'po tumbena mangaan "Daa" ka' kodi-kodi' mangaan "Sian."

¹⁹ Gause i Yesus Kristus, Anakna Alaata'ala, men lelekononmai tii Silwanus ka' i Timotius na ko'omuu taasi'po mangaan "Daa" ka' kodi-kodi' mangaan "Sian." Ia tongko' mangaan "Daa."*

²⁰ Gause mimpu'u ni Yesus, Alaata'ala nangaanmo "Daa" na giigii' toon-Na. Koiya'a mbali'

* 1:19 Tun. 18:5

mimpu'u na Ko'ona kita mangaan “Tuutuu” kada' Alaata'ala pobalaki'on.

²¹ Alaata'ala a men namakadodor i kai ka' i kuu pataka sida noonggor ni Kristus. Ia a men nampadakiti i kita mingilimang limang-Na,

²² ka' nongoosi i kita se' i Ia men bo pontombonoi. Ia nongorookon Alus Molinas na noanta bookoi sa'angu' parasikoot na upa giigii' men nitoropotikonmo bo ko'onta'.

²³ Yaku' mama'ase' Alaata'ala mimiile' isiina noangku. Ia minginti'i se' nongko'upa mbali' i yaku' sianpo nomae' na Korintus. Men koiya'a mase dako' mampapolosi noamuu.

²⁴ Taasi' se' kai momosuu' i kuu na upa men tio parasayaonmuu, gause imaanmuu moonggormo. Kasee men tuutuu'na, kai daa mansangadai i kuu kada' munsuri beles tuu'.

2

¹ Koiya'a mbali' yaku' namakadodormo na noangku se' i yaku' sian taka na ko'omuu dako' mompoposiongo' i kuu soosodo.

² Gause kalu i yaku' mompoposiongo' i kuu, dauga' i ime a bo pantata'u i yaku'? Sabole sianta saliwakon i kuu men yaku' poposiongo'mo iya'a.

³ Koiya'a mbali' i yaku' nuntulis surat bo ko'omuu. Yaku' bude' taka na ko'omuu kalu isian men minsidakon i yaku' masiongo', gause i kuu a men tio mompopolewa' i yaku'. Mbali' yaku' mongooskon i kuu giigii' se' upa men minsidakon i yaku' lewa' uga' minsidakon i kuu lewa'.

⁴ Tempo i yaku' nuntulis surat iya'a bo ko'omuu, yaku' siasa tuu' a noangku ka' masiongo' tam-

ban i yaku' nowiri. Panduungku taasi' se' i kuu bi pasiongo', kasee kada' inti'ionmuu se' i yaku' molingu'kon tuu' i kuu.

Pa'ase' ni Paulus kada' mian men isian sala'na ampunion

2:5-11

⁵ Kalu mian men nosala' mbaripian isian nantakakon kasiongo'an, men koiya'a taasi' laan ia limang bo ingku', kasee ia limang bo ko'omuu giigii', kabai koo'mo tia koo', kana' na ko'omuu toropii kuu. Yaku' bude' muntundun men sian kana'.

⁶ Kobiai'anna i kuu nansangadaimo ukuman na mian iya'a, kasee koini'i ukumanna daamo, tongko' koiya'a.

⁷ Koini'i porena i kuu mangampuni ka' mantata'u dako' i ia masiongo' tuu' pataka kopato' a noana.

⁸ Mbali' pa'ase'onku kada' i kuu mimpipiile'kon soosodo na ko'ona se' i kuu tuutuu' molingu'kon i ia.

⁹ Yaku' nuntulis surat men olukon iya'a bo ko'omuu, kada' mimitopongi i kuu, bukat i kuu mongololo' giigii' pisiso'ku kabai sian.

¹⁰ Kalu i kuu mangampuni mian men nangawawau sala' na ko'omuu, mbaka' i yaku' uga' mangampuni mian iya'a. Gause yaku' mangampuni kalu isian sala'na na ingku' men tio ampunionku. Yaku' mangampuni koi sangada ni Kristus kada' sida bo kaporeanmuu.

¹¹ Yaku' mingilimang koiya'a dako' Ibiliis momoko mambaetok i kita, gause i kita minginti'i panduungna.

Paulus babata tempo i ia na Troas ka' Makedonia

2:12-17

¹² Tempo i yaku' notaka na Troas bo men-gelelekon Lele Pore men muntundun i Kristus, Tumpu nantaraimo salan bo ingku' kada' sida balimang na dodongoan iya'a.*

¹³ Kasee noangku siasa gause na dodongoan iya'a yaku' sian nopootuung tia utusku sa'angu' kaparasaya'an men i Titus. Mbali' i yaku' nobasiloloamo na mian men isian na dodongoan iya'a kasi nomae' na Makedonia.

¹⁴ Kasee sukuur na Alaata'ala! Gause i kai moto kantang tii Kristus mbaka' Alaata'ala sinampang mantanaasi i kai mobeor mompopo'inti'ikon kobangaran-Na. Alaata'ala momokau i kai kada' lele ni Kristus tolele na longkop dodongoan koi woo men pore ka'ookan.

¹⁵ Bona Alaata'ala, kai koi woo pore men ringkat ni Kristus men ka'ookan na mian men bo salamatkonon, ka' uga' na mian men bo silaka'ion.

¹⁶ Bona mian men silaka'ion, kai koi woo bobosi' men kolapus, kasee bona mian men salamatkonon, kai koi woo pore men momotuo'i. Kasee ime a men daa momoko mansalankon limang men koiya'a?

¹⁷ Gause i kai poosasala' tia mian sambanaan men mansarak dale' na pengelelekonan Wurungna Alaata'ala. Kai mian ni Kristus momorobukon men tuutuu'na, koi men tiodaa porobukononmai. Kai ia posuu' Alaata'ala ka' i Ia mimiile' i kai.

* 2:12 Tun. 18:5

3

Papalimang mantadulkon toon men u'uru

3:1-18

¹ Kabai piile'onmuu kokoi se' i kai muntumbei soosodo muntunde' wakamai? Kabai kikiramu' kada' i kai koi mian sambana men mimpipiile'kon na ko'omuu surat men muntunde' i raaya'a, kabai se' mama'ase' na ko'omuu surat men bo puntunde' i kai?

² Kuumo mba'a a surat men bo puntunde' i kai, men tinontulismo na noamai ka' men daa sida inti'ion ka' sida basaonna giigii' mian.

³ Mian sida mimiile' se' i kuumo a surat ni Kristus, men ee'na palimangonmai. Surat iya'a taasi' nitulis tia tinta kasee ia tulis Alusna Alaata'ala, Alaata'ala men tumuo'. Taasi' uga' nitulis na watu, kasee na noana mian.*

⁴ Kai mangan se' mongooskon Alaata'ala gause men ia limang i Kristus.

⁵ Kai sianta bo kekereranmai mangan se' i kai a men momoko mingilimang kani'i, kasee Alaata'ala a men ninsidakon i kai mingilimang men koiya'a.

⁶ Ia ninsidakon i kai papalimang men momoko mantadulkon toon men u'uru. Toon iya'a taasi' koi ukum men nitulis, kasee mimpu'u na Alus Molinas. Gause ukum men nitulis iya'a mantakakon kolapusan, kasee Alus Molinas mantarai tutuo' men pore.*

⁷ Na tempo toon men mantakakon kolapusan iya'a nitulis na watu, ruarna Alaata'ala tarang na

* **3:3** Kel. 24:12; Yer. 31:33; Yeh. 11:19; 36:26

* **3:6** Yer. 31:31

ro'up ni Musa. Ruarna tarang tuu' pataka samba Israel sian nomoko nintioki ro'upna, mau mune' ruar men na ro'upna iya'a uga' nomayo'mo. Kalu isian ruar men tarang tuu' tempo nangawawauan toon men mantakakon kolapusan iya'a,*

⁸ sabole toon men limangonna Alus Molinas iya'a a moruarna.

⁹ Kalu toon men mungukum mian iya'a pore, sabole toonna Alaata'ala men mompopokana' i kita a porenna tuu'.

¹⁰ Bookoi toon mbaripian men saruion se' daa pore koini'i sianmo laan pore gause isianmo toon men pore tuu'.

¹¹ Kalu upa men nomayo'mo iya'a lingkaangan, upa mune' kalu men lingkaangan iya'a sianmo mayo'.

¹² Gause i kai mongooskon men koiya'a, mbaka' i kai sian babata morobu.

¹³ Kai taasi' koi i Musa men nansa'ui ro'upna tia toik dako' samba Israel mimiile' ruarna Tumpu men lingkaangan iya'a momayo-mayo'.*

¹⁴ Pinginti'ianna samba Israel nokolilungianmo. Ka' pataka na ilio kani'ipo pinginti'ianna i raaya'a dauga' kolilungian na tempo i raaya'a mambasa kitapna toon men manau'. Men mingililungi iya'a tongko' sida anuion kalu parasaya ni Kristus.

¹⁵ Pataka iliopo kani'i, kalu i raaya'a mambasa kitap ni Musa, dauga' isian upa men mingililungi noana i raaya'a.

* **3:7** Kel. 34:29 * **3:13** Kel. 34:33

¹⁶ Kasee kalu mian taka na Tumpu, upa men mingililungi i ia uga' anuion.

¹⁷ Ka' Tumpu mase Alus. Kalu isian Alusna Tumpu na ko'onta, mbaka' i kita sidamo minginti'i Tumpu.

¹⁸ Koini'i ro'upta giigii' sianmo kolilungian, ka' i kita mingkinta'kon ruarna i Tumpu Yesus men lingkaangan, kada' i kita boliion pataka sida koi Ia. Kaekae' manau', kita kaekae' lingkaangan tuu'. Lingkaangan iya'a ringkat na Tumpu, Tumpu men Alus Molinas.

4

Kupang molinas na lalomna kuren tano'

4:1-15

¹ Palimangon kani'i ia pokau Alaata'ala na ko'omai gause polingu'-Na. Mbali' noamai sian kobude'an.

² Kai bude' balimang men wuni-wuni ka' kaka-maa'. Kai sian kelo-kelos na mian kabai se' mingiliaskon Wurungna Alaata'ala. Kai tongko' mangaan men tuutuu'na. Alaata'ala mimiile' i kai. Koiya'a mbali' ooskononmai kada' giigii' mian manganasai i kai pore-pore ringkat na poluuna noana.

³ Kalu Lele Pore men kai lelekon iya'a kookoo'napo manasa bona mian, mbaka' sianpo manasa tongko' bona mian men bantabantangmo mangarae'i kosilaka'an.

⁴ Diim men mantanaasi tano' balaki' tempo koini'i a men mingililungi pinginti'ianna mian men sian parasaya iya'a. Koiya'a mbali' mian sian mimiile' ruarna Lele Pore men mompobalaki' i Kristus. Kristus mimpipiile'kon Alaata'ala.

⁵ Lele men kai tadulkon iya'a taasi' lelena waka-mai. Lele iya'a mase lelena waka ni Yesus Kristus men bookoi Tumpu. Kai bookoi ata'muu gause pingkira' ni Yesus.

⁶ Alaata'ala a men nangaan tae-Na, “Na kapintungan bi isian ruar.” Ia uga' a men nompopo'isian ruar na noanta, kada' daa pinginti'ianta sida moruar ka' i kita minginti'i kuasana Alaata'ala. Kuasana Alaata'ala isian na ro'up ni Kristus.*

⁷ Ruar iya'a koi kupang, kasee i kai tongko' koi kuren tano' men bookoi nanganaa'an kupang iya'a, kada' kampiile'an se' kuasa men balaki' iya'a ringkat na Alaata'ala, taasi'po norumingkat na ko'omai.

⁸ Na giigii' kaliangan kai repaion kasee i kai sian mune' marepa. Noamai nolimoonganmo, kasee sian mune' nokopato'.

⁹ Biai' a mian men mantalalais i kai, kasee i kai sian nontoosusuung. Ka' tempo-tempo babaskononna mian, kasee i kai daa sian nolapus.

¹⁰ Kai sinampang munsuri kolapusan ni Yesus na wakamai kada' daa tutuo'-Na uga' kampiile'an na ko'omai.

¹¹ Na tutuo'mai, kai sinampang toro-toro lapus gause mengelelekon i Yesus, kada' tutuo' ni Yesus uga' sida tongaan ka' kampiile'an na wakamai men sian tumuo' sidutu kani'i.

¹² Mbaka' sida ngaanon se' koini'i kolapusan kaekae' surionmai na wakamai, kasee na ko'omuu, tutuo' men pore a men kaekae' surionmuu.

* 4:6 Kej. 1:3

¹³ Isian nitulis na Alkitaap men koi kani'imari: “Parasayaonku! Mbali' yaku' morobu.” Koiya'a uga' i kai. Parasayaonmai, mbali' neengkononmai.*

¹⁴ Kai inti'i se' Alaata'ala men nomotuo'imo i Tumpu Yesus uga' bo momotuo'i i kai koi Yesus nipotuo'i, ka' mangawawa i kai tii kuu mae' na Ko'ona.

¹⁵ Giigii' repaan men kai lolongi mase bo kaporeanmuu. Kalu kaekae' biai' a mian men munsuri kaporeanna Alaata'ala, mbaka' uga' kaekae' biai' a sukuur men tadulkonon bona Alaata'ala, ka' i Ia sida pobalaki'on.

Alia layaonkon kolapusan

4:16-5:10

¹⁶ Koiya'a mbali' noamai sian kobude'an. Mau mune' wakamai tongko' kaekae' koo', kasee noamai sinampang u'uruion sanda' ilio.

¹⁷ Ka' repaan men sian sangupa kani'i, men lolongionmai kodi-kodi', bo mantakakon kobelesan men sidutu na ko'omai. Kobelesan iya'a sian pookonna repaan kanaion.

¹⁸ Kai sian mingimamat upa men kampiile'an, kasee tongko' men sian kampiile'an. Men kampiile'an tongko' mokotaan kodi-kodi', kasee men sian kampiile'an iya'a daa isian pataka sidutu.

5

¹ Kai inti'i se' kalu wakanta men koi samparas men dodongoionta na tano' balaki' kani'i runtunionmo, mbaka' Alaata'ala noko pontoropotimo dodongoan bo ko'onta' na surugaa. Dodon-

* **4:13** Mzm. 116:10

goan iya'a mantaan pataka sidutu, gause taasi' ia wawau mian.

² Na lalomna tutuo'ta men koini'i, kita mongkoinanang, gause i kita mingkira' mondodongoi dodongoan na surugaa.

³ Kita mingkira' mondodongoi dodongoan iya'a men ia wawau Alaata'ala dako' santuo'ta sianta dodongoanna.

⁴ Kita men dauga' dumodongo na lalomna samparas men na tano' balaki' kani'i, kita mongkoinanang gause men pasa'anonta marawat. Taasi' se' too i kita mingkira' mintisapu na wakanta men na tano' balaki' kani'i, kasee ka' i kita mingkira' montombonoi waka men na surugaa iya'a, kada' daa waka men bo lapus kani'i bolosion waka men tumuo' pataka sidutu.

⁵ Alaata'ala a men montoropoti i kita kada' montombonoi giigii' iya'a, ka' Ia uga' a men mantarai i kita Alus Molinas bookoi parasikoot na giigii' men bo tombonoionta'.

⁶ Koiya'a mbali' a noamai sinampang munsuri moonggor. Kai inti'i se' na tempo i kai dauga' dumodongo na waka kani'i, kai sianpo ruru-ruru' tia Tumpu.

⁷ Tutuo'mai mimpu'u na kaparasaya'anmai, taasi' tongko' mimpu'u na upa men kampiile'an.

⁸ Koiya'a mbali' noamai mokotaan. Bookoi pingkira'mai sianmo dumodongo na waka kani'i kada' daa i kai sida dumodongo ruru-ruru' tia Tumpu.

⁹ Mbali' kai mampari-pari kada' i kai kokana'na Tumpu, mau i kai dauga' dumodongo na wakamai kani'i, kabai se' nosianmo.

¹⁰ Gause giigii' i kita sabole bo taka ni Kristus, na oruangan men pungkumian-Na, ka' i kita sanda-sanda' bo mandapot walosna men sintutu' tia wawaunta na tano' balaki' kani'i, mau wawau men pore kabaipo wawau men ba'idek.*

Tumuo' pore gause parasaya ni Kristus

5:11-21

¹¹ Inti'ionmai se' upa aratina layaonkon Tumpu. Koiya'a mbali' kai mampari-pari kada' inti'ionna mian a tutuo'mai. Alaata'ala minginti'i tuu' tutuo'mai, ka' ooskononku se' manasa uga' a tutuo'mai na noamuu.

¹² Kai taasi' mompopodaa waka kada' bi tunde'onmuu soosodo. Kai tongko' mompopo'inti'ikon men pore na ko'omuu kada' daa i kuu kodaawankon i kai, kada' inti'ionmuu se' tio koi upa pinsimbatimuu mian men tongko' mongkodaakon men kampiile'an na mian ka' taasi' isiina noana.

¹³ Kalu se' kampiile'an i kai somo koi mian lengang, men koiya'a limangonmai kada' bo kaporeanna Alaata'ala. Ka' kalu kampiile'an i kai matondong, ya'a mase bo kaporeanmuu.

¹⁴ Polingu' ni Kristus a men munsura' i kai, gause inti'ionmai se' sa'angu' mian nolapus bona giigii' mian. Mbaka' sida ngaanon giigii' mian nolapusmo.

¹⁵ Ka' i Kristus nolapus bona giigii' mian kada' daa mian men tumuo' sianmo tongko' tumuo' bona waka-wakana, kasee tumuo' boni Kristus men nolapus ka' nipotuo'i kada' bo kaporeanna i raaya'a.

* **5:10** Rm. 14:10

¹⁶ Koiya'a mbali' i kai sianmo manganasai mian koi pinginti'ina mian. Isian uga' i kai nanganasai i Kristus na komianan-Na, kasee men koini'i kai sianmo manganasai i Ia men koiya'a.

¹⁷ Mian men moto kantung tii Kristus mase mian men nisidakon u'uru. Tutuo'na men olukon noporusmo, nibolosi men u'uru.

¹⁸ Giigii' iya'a ia limang Alaata'ala. Ia nomokau i Kristus nomooka'amatikon i kita tia Alaata'ala, kasi Ia nomosuu' i kita kada' minsidakon mian sambana mangka'amat i Ia.

¹⁹ Kai mengelelekon koi kani'imari: Alaata'ala nomokau i Kristus nomooka'amatikon mian na tano' balaki'. Alaata'ala nangawawau men koiya'a, mbali' i Ia sianmo ningimbuat sala' men nilimangmo na Ko'ona. Ka' i kai ia pokau Alaata'ala bo pantadulkon lele pooka'amatan iya'a.

²⁰ Mbali' i kaimo a mian men ia posuu' i Kristus. Alaata'ala momokau i kai bo pantadulkon potuun-Na. Kai men mian ni Kristus mama'ase' i kuu mangka'amat Alaata'ala.

²¹ Kristus sian dosaon, kasee Alaata'ala ninsidakon i Ia bo pamasa'an dosanta, kada' daa i kita popokana'onna Alaata'ala gause i kita moto kantung tii Kristus.

6

Paulus mengelelekon Lele Pore 6:1-10

¹ Koi moto lulusan men sa'angu' palimangon, kai mungururanii kuu kada' i kuu alia mandalai

kaporeanna Alaata'ala men kuu labotmo tongko'
bo penta' na ngaya-ngaya.

² Gause Alaata'ala nangaan tae-Na,

“Na tempo men Yaku' mingkira',
Yaku' nongorongormo i kuu;

ka' na ilio pansalamatkonan-Ku,

Yaku' nangkaba'mo i kuu.”*

Men tuutuu'na, koini'i mase tempo men daa
Alaata'ala dauga' mingkira' muntulung i kuu.
Koini'imo mba'a a ilio pansalamatkonan.

³ Kai mampari-pari dako' men kai limang
kokoo'na mian, kada' palimangonmai sian
poposala'on.

⁴ Kasee men tuutuu'na, na biai' kaliangan
upa-upa kai mimpipiile'kon se' kai mase papali-
mangna Alaata'ala men mokotaan. Maupo i kai
mongololongi repaan ka' sempor, kai poko salan-
imo tia noa men sian sungkol.

⁵ Kai nipapolosi, nitarungku, toraponna mian.
Kai balimang kookooan, tempo-tempo sian mo-
tokol, ka' tempo-tempo uga' mololu.*

⁶ Kai montombonoi noa men maloos, poo'inti'i,
sian sungkol, ka' uga' montombonoi noa men pore
na mian. Kai mongololoikon koi taena Alus Moli-
nas, ka' isian polingu' men sian alu-alum.

⁷ Kai mengelelekon lele men kana' ka' tumuo'
bariosonna Alaata'ala. Kai mingilimang men
kana' bookoi ebannganmai bo pintimbangi kabai
se' bo pansalangi wakamai.

* 6:2 Yes. 49:8 * 6:5 Tun. 16:23

⁸ Kai angga'ion, kasee uga' irokion. Tunde'on ka' uga' potaekonon. Mau mune' i kai mian maloos, kasee ngaanionna mian se' mimborek.

⁹ Kai bookoi sian tongaan, kasee uga' inti'ionna mian. Kai baagia lapus, kasee uga' dauga' tumuo'. Mau mune' i kai ukumon ka' pari-parion papateion, kasee i kai sian nipapatei.

¹⁰ Mau mune' noamai poposiongo'on, kasee i kai uga' sinampang beles. Kai kampiile'an talalais, kasee i kai ninsidakonmo mian biai' kupangon. Kai kampiile'an sianta upaon, kasee men tuu-tuu'na i kai montombonoi giigi' upa.

Bongkati a noamuu na ko'omai.

6:11-13

¹¹ Utu-utus samba Korintus! Kai sian morobu wuni-wuni na ko'omuu. Kai nombongkatimo noamai na ko'omuu.

¹² Kai sian montotokurung i kuu, tongko' i kuu a men daa nontotokurungmo i kai.

¹³ Koini'i patalai i yaku' koi se' morobu na anakku. Pa'ase'onmai kada' i kuu uga' mom-bongkati noamuu na ko'omai.

Alia poopaari tia mian men sian parasaya ni Yesus

6:14-7:1

¹⁴ Alia poopaari tia mian men sian parasaya ni Yesus. Men koiya'a sianta kana'na. Sida mbali' a wawau men kana' koti'angu' tia wawau men ba'idek? Sida mbali' a ruar koti'angu' tia pintung?

¹⁵ Sida mbali' i Kristus pooka'amat tia Belial? Upa mbali' a pookokoianna mian parasaya tia mian men sian parasaya?

16 Upa mbali' a pookokoiana laiganna Alaata'ala tia pimbolianan?

Kita mase laiganna Alaata'ala, Alaata'ala men tumuo'. Ia nangaan tae-Na,

“Yaku' bo dumodongo tii raaya'a,
ka' tumuo' ruru-ruru' tii raaya'a.

Yaku' bo sida Alaata'alana i raaya'a,
ka' raaya'a bo sida mian-Ku.”*

17 “Mbaka' parerei a mian men sian parasaya iya'a,

ka' alia poololo' tii raaya'a.

Alia montopongi munsuduk upa men koo' sida sudukon,

kada' daa i kuu labotion-Ku.”

18 “Yaku' bo sida Tamamuu,

ka' i kuu bo sida anak-Ku moro'one,

ka' anak-Ku wiwine.”

Koiya'a taena Tumpu men kuasaan tuu'.*

7

1 Utu-utusku men kolinu'ku! Gause i kita koini'i isian toonna Alaata'ala iya'a, mbaka' mai kita mongoloe'i wakanta na giigii' men mengerere waka tia noanta. Kita tio layaonkon Alaata'ala kada' i kita sida tumuo' men talakana tongko' bo Ko'ona.

Beles noko daa masiongo'

7:2-16

2 Labot i kai na noamuu. Kai sianta sala'mai na sa'angu'po mian. Sianta sa'angu'po mian men kai popondalus kabai men nangalaanmai dale'.

* **6:16** Im. 26:12; Yeh. 37:27; 1Kor. 3:16; 6:19 * **6:18** 2Sam. 7:14; 1Taw. 17:13; Yes. 43:6; Yer. 31:9

³ Yaku' mangaan koiya'a taasi'po mompoposala' i kuu. Gause koi men yaku' poko bantilkonmo mbaripian se' i kai molingu'kon tuu' i kuu, ka' i kita sa'angu' noa pataka lapus.

⁴ Yaku' mongooskon tuu' i kuu. Yaku' mongko-daakon i kuu. Noangku kotata'u tuu' gause i kuu. Noangku beles tuu' maupo i kai mongololongi repaan biai'.

⁵ Tempo i kai notaka na Makedonia, kai sian tuu' namaka'ala nintimale. Kai nunsuri marepa tuu' na giigii' upa. Gause saliwakon poosinsala' tia mian, noamai uga' layaon.*

⁶ Kasee Alaata'ala mantata'u mian men kopato' a noana, uga' nantata'umo i kai tia tataka ni Titus.

⁷ Taasi'po tongko' tataka ni Titus, kasee ia uga' nambantilkon se' koi upa a noana men kuu popo-beles. Ia nambantilkon na ko'omai se' i kuu mingkira' tuu' pootutuung tii yaku', ka' i kuu nangkadarai tuu' wawaumuu men mbaripian ka' koini'i mingkira' mangalawei yaku'. Wawau men koiya'a ninsidakon i yaku' nobeles tuu'.

⁸ Mau mune' suratku men yaku' pakatu olukon ninsiongo'i noamuu, kasee i yaku' sian monsosoli. Tuutuu' uga' i yaku' isian nonsosoli kodi-kodi' gause yaku' piile' suratku iya'a ninsiongo'i i kuu, kasee siongo'muu iya'a sian paraa nanau'.

⁹ Ka' koini'i yaku' munsuri beles, taasi' se' beleskon i kuu nasiongo', kasee ka' siongo'muu iya'a ninsidakon i kuu nonsosoli ka' nangkadarai gau'muu men sala'. Gause siongo'muu iya'a koi pingkira'na Alaata'ala, pataka i kuu titiu'po sian nipopondalus gause i kai.

* 7:5 2Kor. 2:13

¹⁰ Siongo' men koiya'a minsidakon noa kobolian, mbali' daa mian sida salamatkonon. Siongo' men koiya'a sian sosolion. Kasee siongo' men tongko' koi pingkira'na mian, men koiya'a mantakakon kolapusan.

¹¹ Imamat koi upa a ee'na i kuu men masiongo' koi pingkira'na Alaata'ala! Kuu mongonoai men kana'. Kuu mampari-pari montotobo'i men sala'. Ee'na ninsidakon i kuu maso'kon dosa, layaon, piongonkon i kai, ka' ninsidakon i kuu malesi' mungukum mian men sala'an! Na giigii' kani'i, kuu nimpipiile'konmo se' kuu sianmo sala'.

¹² Mbaka' maupo i yaku' nuntulismo surat iya'a bo ko'omuu, taasi'po se' supu-supuana mian men sala' iya'a. Taasi'po uga' se' supu-supuana mian men nunsurikon wawauna mian men sala' iya'a, kasee kada' inti'ionmuu se' Alaata'ala nimiile' paloosna noamuu mingimamat i kai.

¹³ Mbali' noamai kinotata'u.

Saliwakon kinotata'u, kai uga' nobeles tuu' gause nimiile' belesna noa ni Titus. Kuu giigii' a kinobelesna.

¹⁴ Yaku' noko daawankon i kuu na ko'ona, ka' i kuu sian nampakamaa' i yaku'. Giigii' men kai bantilkon na ko'omuu kana'. Koiya'a uga' a upa men kodaakononmai na ko'ona i Titus uga' tuu-tuu' kana'.

¹⁵ Koini'i ia molingu'kon tuu' i kuu, gause inau'onna a wawaumu giigii' men malolo' na ko'ona, ka' tatakana men kuu laboti tia noa men layaon tamban lantutukan.

¹⁶ Yaku' beles tuu' gause i kuu sida ooskononku na giigii' upa.

8

*Ruru'an doi'**8:1-15*

¹ Utu-utus! Kikira'mai kada' i kuu minginti'i uga' koi upa a kaporeanna Alaata'ala na giigii' jama'at na Makedonia.*

² Raaya'a ia takai repaan men dodoa tuu'. Kasee i raaya'a sinampang munsuri beles ka' mingkira' tuu' poo'obos upa-upa bo pangalawei mian sambana mau mune' i raaya'a talalais tuu'.

³ Potuutuu'onku se' i raaya'a mantarai sampokona ka' mangalalabii men pa'alaonna i raaya'a mau sianta mian men nomosuu'.

⁴ Raaya'a nama'ase' tuu' na ko'omai too daa i raaya'a patalaion mantarai ruru'an bona mianna Alaata'ala.

⁵ Raaya'a nantarai tamban labi koi men ooskononmai. Tumbe-tumbena i raaya'a nongorookon wakana bona Tumpu, ka' uga' nongorookon wakana bo ko'omai koi men pingkira'na Alaata'ala.

⁶ Koiya'a mbali' i kai mansasara'i i Titus kada' i ia mengelego'i i kuu ka' mingimputi palimangonna men ia tumbeimo mbaripian, kada' i kuu mamakabus ruru'anmuu bona mian na Yudea.

⁷ Koini'i kuu noporemo na giigii' upa: na imaanmuu, na upa men wurungkononmuu, na pinginti'ianmuu, na pingkira'muu pootulungi ka' na polingu'muu na ko'omai. Mbaka' porena kalu i kuu mangawawau men pore na palimangon men umangga' kani'i.

* **8:1** Rm. 15:26

8 Men taengku' iya'a taasi'po se' momosuu', kasee tongko' muntundunkon koi upa a mian sambana nampari-pari nangalawei simbaya'na, mbaka' i yaku' uga' mingkira' minginti'i too koi upa polingu'muu.

9 Gause i kuu minginti'i kaporeanna Tumpunta i Yesus Kristus na ko'onta. Ia kupangon kasee ninsidakon waka-Na sida talalais bo ko'omuu kada' tia kotalalaisan-Na iya'a mbaka' i kuu sida kupangon.

10 Koi pinginti'ingku salananmo i kuu mamakabus upa men kuu tumbeimo na taun men niparereimo. Gause i kuu a men olukon nansagia kani'i ka' nuntumbeimo ningilimang.

11 Mbaka' koini'i kuu tio mampari-pari mamakabus limang iya'a koi kalesi'muu tumbena men baasi mansagia limang iya'a. Tio pakabusonmuu koi men daa pa'alaonmuu.

12 Kalu i kuu tuutuu' mingkira' mantarai, mbaka' labotonna Alaata'ala kalu men rookononmuu iya'a mimpu'u na upa men isian na ko'omuu, taasi'po mimpu'u na upa men sianta na ko'omuu.

13 Gause taasi'po se' i kuu nirawati kada' mian sambana sida malai, kasee kada' ruuantimbangna munsuri malai.

14 Mbaka' koini'i upamuu men nobiai'mo minsidakon mingisii men sianta na ko'ona i raaya'a, ka' sa'angu'si tempo kalu i raaya'a nobiai'mo a upana, kasi i raaya'a mingisii men sianta na ko'omuu. Mbaka' kalu koiya'a sida kotanga-tanga'ian.

15 Koi men isian nitulis na Alkitaap,
“Mian men nandapot ule' biai',
sian koturangian,

ka' mian men nandapot ule' titiu',
sian kolalapian.”*

*Titus tia lulusanna niposuu' mae' na Korintus
8:16-24*

¹⁶ Sukuur na Alaata'ala gause i Ia ninsidakonmo i Titus montombonoi noa koi i kai men mingkira' muntulungi i kuu.

¹⁷ Titus sangada tuu' koi pa'ase mai men mae' mengelego'i i kuu. Koo'po tia isian pa'ase' mai iya'a ia noko isianmo noa men mingkira' tuu' poopiile' tii kuu.

¹⁸ Ramba-rambanga' tii ia, kai uga' mompololo'kon utusta men angga'ion tuu' na sanda' jama'at gause limangna mengelelekon Lele Pore.

¹⁹ Taasi' tongko' koiya'a, kasee ia a men ia patukmo jama'at bo pansambai i kai na rae'an mai mangawawakon ruru'an iya'a, kada' Tumpu sida tunde'on ka' i kuu mimiile' se' noamai maloos mangalawei.

²⁰ Kai ima-imamat tuu' dako' isian mian momposala' i kai na ruru'an men balaki' men wawakononmai kani'i.

²¹ Kai mingkira' mingilimang men kana' taasi'po tongko' koi pimiile'na Tumpu, kasee uga' koi pimiile'na mian.*

²² Ramba-rambanga' tii Titus ka' utusta sa'angu', kai mompololo' sa'angu' utusta soosodo men toro piripiimo kai pitopongi, ka' i ia sinampang mingkira' pootulung. Koini'i ia mingkira' tuu' muntulung i kuu gause ia mongooskon tuu' i kuu.

* 8:15 Kel. 16:18 * 8:21 Ams. 3:4

²³ Titus lulusanku men balimang tii yaku' muntulung i kuu. Ka' mian rua' ira iya'a men bo mae' tii ia, raaya'a utus sa'angu' kaparasaya'an men ia posuu' jama'at ka' men mangangga'i tuu' i Kristus.

²⁴ Mbaka' i kuu sulano pipiile'kon a polingu'muu na ko'ona i raaya'a kada' giigii' jama'at minginti'i se' i kuu molingu'kon i raaya'a ka' upa men kodaakononmai na ko'omuu uga' tuutuu'.

9

Ruru'an bona mian na Yerusalem men sa'angu' kaparasaya'an

9:1-5

¹ Bookoi sian paraa i yaku' muntulis surat bo ko'omuu muntundun ruru'an men bona mian men sa'angu' kaparasaya'an.

² Inti'ionku a paloosna noamuu men mingkira' mangalawei raaya'a, ka' yaku' kodaawankon i kuu na mian men isian na Makedonia. Yaku' bantilkon na ko'ona i raaya'a se' na taunpo men niparereimo, kuu samba Akhaya noko toropotmo mongorookon ruru'an. Ka' paloosmuu iya'a nin-sidakonmo noana mian biai' sida nongololo' men koiya'a.

³ Kasee koini'i yaku' momosuu' utusta sa'angu' kaparasaya'an iya'a mae' na ko'omuu dako' upa men kodaakononmai na ko'omuu sian penta' na ngaya-ngaya. Mbaka' i kuu tio batoropot, gause yaku' bantilkonmo mian na Makadonia se' i kuu noko toropotmo.

⁴ Alia isian mian na Makedonia men mom-pololo' i yaku' taka na ko'omuu, see takaionna

i raaya'a i kuu sianpo notoropot. Mbaka' i kai sabole makamaa', ka' i kuu uga' makamaa', gause kai poko ooskonmo i kuu.

⁵ Koiya'a mbali' yaku' monoa momosuu' ari Titus taka na ko'omuu mongolukoni bo pontoropoti ruru'an men kuu toonkonmo iya'a. Men koiya'a yaku' limang kada' kalu takamo i yaku', men rookononmuu iya'a noko toropotmo, kada' daa manasa se' men rookononmuu iya'a kuu rookon tia noa men maloos, taasi' nipakisaa.

Mantarai tia noa men maloos mantakakon barakaat
9:6-15

⁶ Imamat a kani'imari! Mian men mangkambur wine' titiu' mandapot ule' men tongko' titiu'. Kasee mian men mangkambur wine' biai', mandapot ule' men biai' uga'.

⁷ Sanda' mian tio mantarai koi paloosna noana, alia alu-alum kabai se' gause pakisaaon, gause Alaata'ala molingu'kon mian men mantarai tia noa men beles.

⁸ Alaata'ala kuasaan mantarai i kuu kaporean men tamban biai' kada' i kuu sinampang montombonoi biai' a upa-upamuu, ka' momoko mingilimang biai' tuu' a upa men pore.

⁹ Na Alkitaap isian nitulis koi kani'imari: "Ia nongobo-oboskon ka' nongorookon na mian talalais.

Wawau-Na men kana' isian pataka manau'."*

¹⁰ Ia montoropoti wine' bona kakambur ka' kakaan bo ko'onta'. Ia uga' bo montoropoti wine' ka' minsidakon piribiai' paku' ule'na, ka'

* 9:9 Mzm. 112:9

munturangi bi biai' a upa men kana' men kuu limang na tutuo'muu.*

¹¹ Alaata'ala bo munturangi giigii' upamuu kada' i kuu sinampang mingkira' tuu' poo'obos. Ka' ruru'anmuu men bo oboskononmai bo minsidakon biai' a mian basukuur na Alaata'ala.

¹² Gause limang pore men kuu limang kani'i taasi' tongko' bo punturangi men sianta na mianna Alaata'ala, kasee uga' bo minsidakon biai' a mian basukuur na Alaata'ala.

¹³ Gause wawaumuu men pore men kuu pipi-ile'kon iya'a, mbaka' mian na Yerusalem bo muntunde' Alaata'ala, gause i raaya'a mimiile' palolo'anmuu na Lele Pore men muntundun i Kristus men potuutuu'onmuu iya'a. Raaya'a uga' bo muntunde' Alaata'ala gause i kuu pore tuu' a noamuu mongoboskon upamuu na ko'ona i raaya'a ka' mian sambana.

¹⁴ Raaya'a bo mansambayangkon i kuu tia noa men molingu' gause kaporeanna Alaata'ala men balaki' tuu' na ko'omuu.

¹⁵ Kita tio basukuur na Alaata'ala gause pantarai-Na men sian tuaion tundunon.

10

Paulus mengkekereri limangna

10:1-11

¹ Yaku' i Paulus mama'ase' tuu' na ko'omuu tia noa men koi noa ni Kristus men sian sungkol ka' pore a noana. Taena mian se' i yaku' pore a noangku kalu poo'a'arop tii kuu, kasee mapanas a noangku kalu oloa na ko'omuu.

* **9:10** Yes. 55:10

² Pa'ase'onku na ko'omuu, alia mingilimang men minsidakon i yaku' somo tio maso' na ko'omuu kalu kotakaanku. Gause i yaku' sabole mongkomaso'i mian men mangaan se' tutuo'mai koi tutuo'na mianna dunia.

³ Mau i kai dauga' tumuo' na tano' balaki', kasee pintimbangimai taasi' koi mianna dunia.

⁴ Ebanganmai pootimbangi taasi'po ebanganna mianna dunia, kasee ebanganna Alaata'ala men kuasaan ka' momoko munguruntun bakitaan.

⁵ Kai mongkosiankon wurungna mian men pokaliau'onna, ka' giigii' upa men mantalintangi mian kada' sian minginti'i Alaata'ala. Kai mungurungku'i giigii' pinginti'ianna mian ka' minsidakon malolo' ni Kristus.

⁶ Kai noko toropotmo mungukum giigii' mian men sian malolo' kalu palolo'anmuu ni Kristus talakanamo.

⁷ Kuu tio minginti'i upa men tuutuu'na na ko'omuu. Kalu isian mian men munsuri se' i ia tomboioionna i Kristus, tio inti'ionna se' i kai uga' tomboioionna i Kristus koi i ia.

⁸ Yaku' sian makamaa' kalu i yaku' tamban mongkodaakon kuasa men ia rookonmo Tumpu na ko'omai, gause kuasa iya'a nirookon kada' makadodor i kuu, taasi' minsilaka'i i kuu.

⁹ Kasee alia pansasaaki kuu se' suratku mompopolayaon i kuu.

¹⁰ Gause taena mian, "Surat ni Paulus maboros ka' makotop, kasee kalu i ia isian na ko'onta', ia sian momoko ba'upa ka' wurungna sianta upa-upana."

¹¹ Kasee mian men muntundun koiya'a, ia tio minginti'i se' men kai tulismo na suratmai men

dauga' poo'oloo tii kuu bo wawauonmai uga' kalu
poo'a'arop tii kuu.

Pinginti'i ni Paulus wakana

10:12-18

¹² Kai mase sian momoko mingilimang koi mian men muntunde' waka-wakana. Kai sian momoko mangaan se' wakamai koikoimo tia wakana i raaya'a. Raaya'a muntunde' wakana koi pinginti'ina i raaya'a, ka' mompookokoikon wakana tia wakana simbaya'na. Bobo' tuu' i raaya'a!

¹³ Kai sian koiya'a. Kalu i kai kodaawan, kai sian mansasarkon kosupuanna balimanganmai. Kai tongko' muntundunkon limangmai men ia posuu'konmo Alaata'ala bo ko'omai, men norumeebarmo pataka na ko'omuu uga'.

¹⁴ Mbaka' i kai sian mansasarkon kosupuanna balimanganmai. Taasi' se' i kai sianpo notaka na ko'omuu. Gause na tempo i kai mengelelekon Lele Pore men muntundun i Kristus, kai daa notakamo na ko'omuu.

¹⁵ Kai sian mongkodaakon palimangonna mian sambana men na liwana kosupuan men ia bantilkon Alaata'ala bo ko'omai. Kasee ooskononmai kaparasaya'anmuu ni Kristus kaekae' moonggor, kada' i kai sida munturangi palimanganmai na ko'omuu,

¹⁶ pataka i kai sida mengelelekon Lele Pore na libutan sambana men olo-oloo na libutanmuu. Kai sian mongkodaakon upa men ia limangmo mian sambana na libutanna i raaya'a.

¹⁷ Na Alkitaap isian nitulis, "Mian men kodaawan tio mongkodaakon men ia limang

Tumpu.”*

¹⁸ Gause mian men tunde'onna Tumpu mase mian men daa kokana'-Na, taasi'po mian men muntunde' waka-wakana.

11

Paulus mosoropkon mian na Korintus

11:1-6

¹ Kikira'ku kada' i kuu amo' sungkolkon kabobo'anku kani'imari. Bookoi i kuu nimpipiile'konmo se' sian sungkolkon i yaku'.

² Yaku' mosoropkon i kuu koi Alaata'ala uga' mosoropkon i kuu. Kuu koi sa'angu' wiwine men sianpo nosuo', ka' i kuu yaku' ndoloikonmo bo poposuo'onku tia sa'angu' moro'one, men i Kristus.

³ Kasee i yaku' sasaak too pinginti'ianmuu toliasmu koi i Hawa men ia akalkon ule, ka' palolo'anmuu ni Kristus sianmo tia noa maloos.*

⁴ Gause i kuu ma'amat a noamuu mangalaboti mian men taka na ko'omuu ka' mimisiso'kon i Yesus men sambanaan, taasi'po i Yesus men kai popo'inti'ikonmo na ko'omuu. Ka' i kuu uga' mingkira' mangalabot alus ka' “lele pore” men poosasala' tuu' tia Alus Molinas ka' Lele Pore men kuu labotmo na ko'omai.

⁵ Kasee koi pinginti'ingku, yaku' titiu'po sian kando'ona tia mian men mangaan wakana se' poposuu' men tongaan.

⁶ Mau yaku' sian minginti'i mantaa'kon wurung, kasee kalu na pinginti'ian, yaku' uga' sian

* **10:17** Yer. 9:24 * **11:3** Kej. 3:1-5, 13

koiya'a. Gause na giigii' upa kai sinampang mimpipiile'kon pinginti'ian iya'a na ko'omuu.

*Paulus sian tongko' mingimamat waka-wakana
11:7-33*

⁷ Yaku' sian mokitamboi na ko'omuu tempo nengelelekon Lele Pore men ringkat na Alaata'ala. Sala' mbali' i yaku' mompopokoo' wakangku kada' i kuu sida angga'ion?

⁸ Sida ngaanon i yaku' galal namangan jama'at men sambanaan bo pangalawei i kuu. Na tempo i yaku' nengelelekon Lele Pore na ko'omuu, yaku' isian ruru'an men ia rookon jama'at sambanaan.

⁹ Kalu tempo i yaku' isian tii kuu ka' sianta upa-upangku, mbaka' yaku' sian paraa nengerepai sa'angu'po mian na ko'omuu. Giigii' men sianta na ingku' ia toropoti utus sa'angu' kaparasaya'an men ringkat na Makedonia. Yaku' nandagai pore-pore dako' isian men mengerepai i kuu, ka' pariparionku kada' sinampang koiya'a.*

¹⁰ Koi wurung ni Kristus men kana', koiya'a uga' a wurungku kani'imari: wawaungku men koiya'a men kodaakononku ka' sian sida taankononna mian imepo na longkop libutan Akhaya.

¹¹ Nongko'upa mbali' i yaku' bude' mengerepai i kuu? Too i yaku' sian molingu'kon i kuu? Sian! Alaata'ala a minginti'i yaku'!

¹² Kasee upa men yaku' limangmo koini'i tio imputationku kada' poposuu' men sambanaan iya'a sianta kekereranna bo mongkodaakon wakana ka' morobu se' i raaya'a balimang koi i kai.

* **11:9** Flp. 4:15-18

¹³ Gause i raaya'a taasi'po poposuu' men tuu-tuu'na. Raaya'a papalimang men kelo-kelos, ka' i raaya'a koikoi se' poposuu' ni Kristus.

¹⁴ Sian kosamba' i raaya'a men mingilimang koiya'a, gause Ibiliispo minsalungan koikoi se' malaa'ikatna ruar.

¹⁵ Mbaka' sian kosamba' kalu papalimangna Ibiliis uga' minsalungan koikoi se' papalimangna Alaata'ala men mingilimang upa men kana'. Kom-buri'na uga' i raaya'a bo mandapot walosna men sintutu' tia giigii' limangna i raaya'a.

¹⁶ Soosodoionku dauga' pensan. Alia paraa isian men mansasaaki se' i yaku' bobo'. Kasee kalu i kuu munsurikon se' i yaku' koiya'a, patalai i yaku' men bobo' kani'i kodaawan titiu'.

¹⁷ Upa men yaku' bantilkon kani'imari, bantilkononku taasi' koi mian men morobu koi porobuna Tumpu, kasee koi porobuna sa'angu' mian bobo' men munsurikon kodaawan.

¹⁸ Gause biai' a mian men mongkodaakon wakana koi men limangonna na tano' balaki', mbaka' i yaku' uga' mingkira' kodaawan.

¹⁹ Kuu sian sungkolkon mian men bobo', gause i kuu munsuri wakamuu minginti'i!

²⁰ Kuu mandalai mian mompopo'ata' i kuu, ka' mompondalus i kuu, ka' mansarak dale' na ko'omuu, ka' mintidaa-daa na ko'omuu, ka' man-garapa' i kuu!

²¹ Kakamaa'ku mbali' kalu i kai mangan se' sian momoko mingilimang men koiya'a?

Kasee upa men pa'alaonna mian sambana kodaakonon, yaku' uga' mamaka'ala! (Yaku' morobu koi mian bobo'.)

²² Too i raaya'a samba Ibrani? Yaku' uga' samba Ibrani! Too i raaya'a lipu' Israel? Yaku' uga' lipu' Israel. Too i raaya'a lee' ni Abraham? Yaku' uga' lee' ni Abraham!

²³ Too i raaya'a papalimang ni Kristus? Porobungku kaporongoran koi porobuna mian lengang, kasee i yaku' papalimang men porena tii raaya'a. Yaku' a bukuanna balimang, yaku' a piribiai'na nisoopkon na tarungkuan, yaku' a piribiai'na nipapolosi ka' malia' men boomo lapus.*

²⁴ Yaku' pirilima' ia babali samba Yahudi. Sanda' pambabalian tio piripatompu' lalapion a sa'angu'.*

²⁵ Porotolu i yaku' nipool tia kau. Isian pensan nilapak tia watu. Porotolu notompu na lambat ka' pensan men lanta-lantap na tobui sanondom sumasangilio.*

²⁶ Na rae'anku yaku' piribiai'mo mangaropi kosilaka'an: mangaropi kosilaka'an na waa', mangaropi kosilaka'an na mian puraga, mangaropi kosilaka'an na lipu' Yahudi ka' uga' na mian na lipu' sambana men taasi' Yahudi, mangaropi kosilaka'an men na lalomna kota, ka' mangaropi kosilaka'an na tano' maleas, mangaropi kosilaka'an na tobui, ka' mangaropi kosilaka'an na mian men mompopo'inti'ikon wakana se' utus sa'angu' kaparasya'an kasee men tuutuu'na taasi'po.*

²⁷ Yaku' mingkakamale ka' balimang men kookooan. Malia' sian royot, sian kumaan,

* **11:23** Tun. 16:23 * **11:24** Ul. 25:3 * **11:25** Tun. 14:19; 16:22

* **11:26** Tun. 9:23; 14:5

sian minginum. Piribiai' i yaku' kololuan ka' komemelan gause sianta pakean.

²⁸ Saliwakon iya'a, sanda' ilio isian men tio inau'onku bo pontondong giigii' jama'at.

²⁹ Kalu isian mian men sian momoko ba'upa, mbaka' bookoi i yaku'po uga' munsurikon sian momoko ba'upa. Kalu isian mian men mangawawau dosa, mbaka' noangku' kalulusan.

³⁰ Kalu i yaku' tio mongkodaakon wakangku, mbaka' i yaku' mongkodaakon men kokosiananku.

³¹ Alaata'ala, Tama ni Tumpu Yesus, minginti'i se' i yaku' sian nimborek. Tontunde' i Ia pataka sidutu!

³² Tempo i yaku' na Damsyik, Gubernuur men ia leengket i Tomundo' Aretas nomosuu' dadagai kota iya'a mangarakop i yaku'.*

³³ Kasee i yaku' ni'ulul na sa'angu' karandang niliukon lawang na tembokna kota. Mbali' yaku' sian ia dapot i raaya'a.

12

Simpalaalung men ia piile' i Paulus

12:1-10

¹ Bookoi sianta kana'na a kodaawanku, kasee yaku' tio mangawawau. Yaku' bo mongkodaakon upa men yaku' piile' na simpalaalung men ringkat na Tumpu.

² Yaku' minginti'i sa'angu' mian ni Kristus men sompulo'mo paat taun niparereimo nileengket na surugaa men kotolu'na. Yaku' sian minginti'i too

* **11:32** Tun. 9:23-25

wakana tuutuu' notoleengket kabai tongko' santuo'na, tongko' Alaata'ala a ninginti'i.

³ Men koiya'a tuutuu' nosida, too wakana tuutuu' notoleengket kabai tongko' santuo'na, sian yaku' inti'i. Tongko' Alaata'ala a ninginti'i.

⁴ Ola-olan i ia nileengket minsoop na Firdaus ka' inda'aa ia nongorongor wurung men sian sida wurungkononna mian ka' uga' sian nipoturang bo wurungkononna mian.

⁵ Mian iya'a a men kodaakononku. Wakangku sian kodaakononku saliwakon mongkodaakon men kokosiananku.

⁶ Kalu i yaku' uga' mingkira' mongkodaakon upa-upa, mbaka' i yaku' taasi' mian bobo', gause yaku' muntundunkon men tuutuu'na. Kasee i yaku' momolintaani wurungku dako' isian mian men mansasaaki i yaku' sianmo koi men ia pile'mo i raaya'a yaku' limang, kabai men ia rongormo yaku' wurungkon.

⁷ Kasee dako' i yaku' mintidaa-daa gause upa men nipipiile'konmo men kobangang iya'a, mbaka' i yaku' nitarai koi ruri' na wakangku. Ruri' iya'a koi poposuu'na Ibiliis kada' mengerepai i yaku' dako' i yaku' mintidaa-daa.

⁸ Porotolu i yaku' nosambayang na Tumpu kada' ruri' iya'a sida ko'anui on na ingku'.

⁹ Kasee ia simbati Tumpu taena, "Sidamo a kaporean-Ku men nirookon na ko'oom, gause kuasang-Ku bukuan tuu' kalu i koo sian momoko ba'upa." Koiya'a mbali' i yaku' beles tuu' mongkodaakon men kokosiananku, gause tempo i yaku' sian momoko ba'upa, mbaka' kuasa ni Kristus mandagai i yaku'.

¹⁰ Koiya'a mbali' i yaku' beles a noangku kalu sian momoko ba'upa, kalu potaekonon, idekion, talalaison, kabai repaion gause parasaya ni Kristus. Gause na tempo i yaku' sian momoko ba'upa, mbaka' tempo iya'a isian kuasa minsidakon i yaku' moonggor.

Paulus munsuri babata
12:11-21

¹¹ Daa! Yaku' nosidamo koi mian men bobo', kasee i kuu a nontombolongkon i yaku' mbali' nosida koiya'a. Bookoi i kuu a men tio muntunde' i yaku', gause maupo i yaku' sianta aratina, see i yaku' titiu'po sian kando'ona tia mian men mangaan wakana se' poposuu' men tongaan.

¹² Giigii' upa men bookoi oosan se' i yaku' sa'angu' poposuu' nipipiile'konmo na ko'omuu tia noa men mokotaan. Yaku' ningilimang oosan men kobangang ka' upa men sian dele ka' upa men kuasaan.

¹³ Na wawau men koi upa i kuu nipopokoo' ka' jama'at men sambana sian? Dogi' tongko' men koi kani'imari: yaku' sian nengerepai i kuu. Tiodaa mbali' i yaku' minti sala' na wawaungku men koiya'a?

¹⁴ Koini'i yaku' nobatoropotmo mae' mengelego'i i kuu men koporotoluna. Ka' i yaku' bude' mengerepai i kuu, gause men sarakonku taasi'po upa men tombonoionmuu kasee noamuu. Gause taasi'po anak a men tio mansarak mantambun kupang bona minti'ina, kasee minti'ina a men mansarak bona anakna.

¹⁵ Mbali' yaku' beles a noangku mongorookon giigii' upangku bo ko'omuu tamban tia wakangku.

Kalu i yaku' molingu'kon tuu' i kuu, sida mbali' i kuu sian laan molingu'kon i yaku'?

16 Mau mune' i kuu sianta men yaku' repai, kasee i kuu muntundun se' i yaku' nandapot dale' na ko'omuu gause yaku' akali.

17 Isian mbali' i yaku' nangala dale' na ko'omuu nomokau i raaya'a men yaku' posuu' taka na ko'omuu?

18 Tuutuu' uga' i yaku' nama'ase' i Titus mae' poololo' tia utus sa'angu' kaparasaya'an men sambana iya'a. Isian mbali' i Titus nangala dale' na ko'omuu? Sian mbali' i kai rua' kai tumuo' sa'angu' noa, ka' mingilimang men koikoimo?

19 Dogi' nanau'mo i kuu mansasaaki se' i kai mansalangi wakamai. Utu-utusku men kolinu'ku! Alaata'ala ka' i Kristus mongorongor i kai mangaan koi kani'imari: giigii' kani'i nosida bo pamakadodor kaparasaya'anmuu.

20 Gause i yaku' babata kalu takaionku i kuu sian koi men ooskononku ka' i kuu mungurumpaki i yaku' sian koi men ooskononmuu. Yaku' babata too i kuu isian men poosinsala', masindir, maso', tongko' mingimamat waka susuung, momotaekon, mangawawau tundunan, mintidaa-daa, ka' men mantakakon kogora'an.

21 Yaku' babata too-too na tempo i yaku' taka ni'imarian, Alaata'ala bo mompopokoo' i yaku' na aropmuu ka' i yaku' tio masiongo' gause biai' a mian na ko'omuu men dosaon mbaripian sian nonsosoli ka' sian nangkadarai mingilimang men ba'idek, men mogora', ka' men rasu'on.

13

Ururan ni Paulus men kokomburi'anna 13:1-10

¹ Kotakaanku kani'imari koporotolunamo i yaku' taka mengelego'i i kuu. Na Alkitaap isian nitulis koi kani'imari: “Kalu isian i kuu men poorait, mbaka' tio isian rurua' kabai totolu' mian bo pompotuutuu' men pooraitkononmuu iya'a kada' men pooraitkonon iya'a sida potuutuu'on.”*

² Mian men mbaripian noko pangawawaumo dosa ka' giigii' mian men sambana, yaku' popodagamo tempo i yaku' nengelego'i i kuu men kopinduanna. Koini'i yaku' dauga' poo'oloa tii kuu see popodagaonku soosodo se' kalu i yaku' taka soosodo, raaya'a sianmo taraionku lino-linoan.

³ Mbaka' i kuu bo mimiile' ee'na men kikirai'ionmuu se' i yaku' ia pokau i Kristus. Kalu i Kristus balimang, Ia sian bude-bude' kasee pipiile'konon-Na a kuasa-Na na ko'omuu.

⁴ Bookoi na tempo i Ia nisaliipkon, Ia sian momoko ba'upa, kasee koini'i Ia notuo'mo gause kuasana Alaata'ala. Kai men moto kantang tii Kristus uga' sian momoko ba'upa, kasee na tutuo'mai tii kuu uga' isian kuasana Alaata'ala gause moto kantang tii Kristus.

⁵ Piile' a wakamuu too i kuu tuutuu' tumuo' ringkat na kaparasaya'anmuu ni Kristus. Nasai a wakamuu! Sian mbali' kuu inti'i se' i Kristus Yesus isian na ko'omuu? Kasee kalu i Ia kosian na ko'omuu, mbaka' kaparasaya'anmuu tongko' mokoikoi.

* 13:1 Ul. 17:6; 19:15

⁶ Ooskononku i kuu minginti'i se' i kai taasi'po mian men tongko' mokoikoi.

⁷ Kuu sambayangkononmai na Alaata'ala dako' i kuu mingilimang men sala'. Taasi'po kada' mimpipiile'kon se' i kai kani'i mokosida mingilimang palimangonmai, kasee kada' i kuu mingilimang upa men kikira'na Alaata'ala, maupo i kai kampiile'an koi mian men sian momoko.

⁸ Gause i kai sian sida mansasala' men kana'. Kai tio mompotuutuu' men kana'.

⁹ Kai beles a noamai mau i kai sian maka'ala, kasee i kuu daa bukuan. Kai uga' mansambayankon i kuu kada' i kuu sida talakana.

¹⁰ Koiya'a mbali' yaku' nuntulis surat kani'i koo'po tia isian na ko'omuu, kada' kotakanku, yaku' sianmo paraa mongkomaso'i i kuu tia kuasa men ia rookon Tumpu na ingku'. Kuasa iya'a nirookon bo pamakadodor i kuu taasi'po bo pinsilaka'i.

Potoo ni Paulus men kokomburi'anna
13:11-13

¹¹ Utu-utusku! Kuu tio beles! Pari-pari a tutuo'muu bi talakana. Labot a giigii' ururanku. Kuu tio sa'angu' noa ka' tumuo' pooka'amat. Mbaka' Alaata'ala men pu'una polingu' ka' pu'una pooka'amatan iya'a bo mansambai i kuu.

¹² Poosalami ka' poo'ooki tia noa men molinas i kuu men sa'angu' kaparasaya'an. Giigii' mianna Tumpu moki tundunkon salamna bo ko'omuu.

¹³ Sulano kaporean ni Tumpu Yesus Kristus, ka' lingu'na Alaata'ala, ka' poowawa men pore tia Alus Molinas surionmuu na tutuo'muu.

**Kitap molinas men ringkat na alaata'ala:
perjanjian baru
New Testament in Balantak (ID:blz:Balantak)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Balantak

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

9981d226-825b-5bc0-bbcf-25f79e076182